

Sygn. akt V KS 15/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek (przewodniczący)

SSN Antoni Bojańczyk

SSN Igor Zgoliński (sprawozdawca)

Protokolant Katarzyna Wępa

w sprawie **W. R.**

oskarżonego z art. 197 § 1 i 3 pkt 3 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 16 czerwca 2021 r.,

skargi wniesionej przez prokuratora

na wyrok Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 24 lutego 2021 r., sygn. akt II AKa (...),

uchylający wyrok Sądu Okręgowego w Ś.

z dnia 5 października 2020 r., sygn. akt III K (...)

i przekazujący sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Ś. z dnia 5 października 2020 r., sygn. III K (...), W.R. został uznany za winnego tego, że w dniu 6 stycznia 2020 r. w W., woj. (...), po uprzednim zastosowaniu wobec zstępnej małoletniej P. R. przemocy w postaci przytrzymywania za ręce, doprowadził ją do obcowania płciowego w postaci wkładania palców i języka do pochwy pokrzywdzonej oraz dotykał ją, całował i lizał po całym ciele, w tym, w miejsca intymne, tj. popełnienia czynu z art. 197 § 1 i 3 pkt 3 k.k., za który wymierzona mu została kara 5 lat pozbawienia wolności, na poczet której dokonano stosownych zaliczeń okresu tymczasowego aresztowania i zatrzymania; na podstawie art. 41a § 2 k.k. oskarżony został zobowiązany do powstrzymania się od kontaktowania z pokrzywdzoną i zbliżania się do niej na odległość nie mniejszą niż 50 metrów na okres 10 lat; na podstawie art. 46 § 2 k.k. orzeczona została wobec oskarżonego nawiązka w wysokości 20.000 zł na rzecz pokrzywdzonej; rozstrzygnięto w przedmiocie kosztów procesu.

W następstwie rozpoznania środków odwoławczych wyrokiem z dnia 24 lutego 2021 r., sygn. II AKa (...), Sąd Apelacyjny w (...) uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Ś. W uzasadnieniu orzeczenia jako powód wydania wyroku kasatoryjnego wskazał konieczność uzupełnienia postępowania dowodowego o: dowód z opinii biegłego psychologa w celu ustalenia czy stan psychiczny pokrzywdzonej nie sprzeciwia się powtórnemu jej przesłuchaniu; ponowne przesłuchanie pokrzywdzonej, o ile okaże się to możliwe; dowód z opinii biegłych psychiatrów i ewentualnie psychologa na okoliczność stanu poczytalności oskarżonego w chwili czynu.

Z powyższym orzeczeniem nie zgodził się prokurator, wnosząc w trybie art. 539a § 1 k.k. skargę na wyrok uchylający. Zarzucił w niej rażące naruszenie przepisu prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść tego wyroku, a mianowicie art. 437 § 2 k.p.k., polegające na błędnym uznaniu, że zachodzą podstawy do ponowienia przewodu sądowego w całości, albowiem zachodzi konieczność zasięgnięcia opinii biegłego psychologa celem ustalenia czy stan psychiczny pokrzywdzonej nie sprzeciwia się powtórzeniu czynności jej przesłuchania, a nadto w razie ustalenia takiej możliwości przeprowadzenia czynności przesłuchania pokrzywdzonej oraz dopuszczenia dowodu z opinii biegłych z zakresu psychiatrii i ewentualnie psychologa na okoliczność zbadania

poczytalności oskarżonego w chwili czynu, podczas gdy w przedmiotowej sprawie istnieją podstawy do uzupełnienia materiału dowodowego i, przy braku przesłanek wynikających z treści art. 439 § 1 k.p.k. i art. 454 k.p.k., wydania wyroku reformatoryjnego, a nie kasatoryjnego.

W konsekwencji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga była zasadna, bowiem nie zostały w realiach niniejszej sprawy wykazane okoliczności mogące wskazywać na wystąpienie którejkolwiek z podstaw określonych w art. 437 § 2 k.p.k. Ustawodawca ograniczył w tym przepisie możliwość wydania wyroku kasatoryjnego jedynie do wypadków określonych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. oraz do konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości. Tę ostatnią podstawę Sąd Apelacyjny w (...) powołał jako okoliczność determinującą treść rozstrzygnięcia, co jednak – jak słusznie zarzucił autor skargi – nastąpiło z obrazą art. 437 § 2 k.p.k.

Potrzeba przeprowadzenia na nowo przewodu w całości, jako przesłanka uchylenia przez sąd odwoławczy wyroku i przekazania sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, ma miejsce w sytuacji, gdy w postępowaniu pierwszoinstancyjnym doszło do takiego naruszenia norm prawa procesowego, które podważa rzetelność całego postępowania. Ta bowiem okoliczność przemawia za powtórzeniem wszystkich czynności procesowych składających się na przewód sądowy w sądzie I instancji (por. np. wyrok SN z dnia 9 lutego 2021 r., V KS 2/21, LEX nr 3156170). W niniejszej sprawie taka sytuacja natomiast nie wystąpiła. Poza stwierdzeniem konieczności przeprowadzenia dowodów z opinii biegłych oraz ponownego przesłuchania pokrzywdzonej, którego dopuszczalność uwarunkowana będzie treścią jednej z tychże opinii, co do pozostałej części materiału dowodowego i rzetelności przeprowadzonego postępowania Sąd II instancji nie wyraził żadnych zastrzeżeń, podkreślając, że w tym zakresie zastosowanie może znaleźć reguła wyrażona w art. 442 § 2 k.p.k. W sposób oczywisty obrazuje to zatem, że Sąd ten nie dostrzegał konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego, lecz jedynie potrzebę uzupełnienia postępowania dowodowego w części. Wskazanie w

podstawie prawnej zaskarżonego rozstrzygnięcia art. 437 § 2 zd. 2 *in fine* k.p.k. stanowiło zatem obrazę tego przepisu. Jeżeli bowiem doszło do pominięcia dowodów, które w ocenie Sądu *ad quem* mają istotne znaczenie dla prawidłowego wyrokowania, to obowiązkiem tego Sądu było stwierdzone uchybienie konwalidować, poprzez uzupełnienie postępowania dowodowego (por. wyrok SN z dnia 2 grudnia 2020 r., IV KS 30/20, LEX nr 3093403).

W tym stanie rzeczy, podzielając zasadność argumentacji zawartej w skardze, zaskarżony wyrok należało uchylić, a sprawę przekazać do ponownego rozpoznania przez Sąd Apelacyjny w (...) w postępowaniu odwoławczym.